SUOMEN ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate Change Panel

Talousvaliokunta 13.10.2021

K 18/2021 vp Ilmastovuosikertomus 2021.

Ilmastopaneelin lausunto

SUOMEN ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate Change Panel

Yleisesti

- Vuosikertomus on uusin ilmastopolitiikan asiakirja
  - Sisältö ja muoto kehittyy koko ajan
  - Edistystä tapahtunut: nyt täsmällisempää raportointia ja kokonaiskuvan luomista

- Vuosikertomus ilmastopaneelin näkemyksen mukaan
  - Strateginen asiakirja – arvioi, täsmentää ja ennakoi
  - Datapohja tulisi saada helposti käyttöön
  - Päähuomio: arvioivassa otteessa ja myös kansalaisille helposti avautuvan tiedon tarjoamisessa

Ilmastopaneelin arviot

1. Päästökehitys: arvio pääosin kohdallaan

- Päästökauppasektori: päästöoikeuden hinta, energia- ja prosessiteollisuuden ponnistelut puhtaiden ratkaisujen edistämiseksi, kivihiilen kielto ja päätös puolittaa turpeen energiakäyttö vuoteen 2030
- Taakanjakosektori: kehitys tavattoman hidasta ja yksikäsitteinen syy siihen on kansallisen ilmastopolitiikan tehottomuus.

2. Hiilineutraalius ja päästökuilu: kokonaiskuvaa voisi tarkentaa

- Päästövähennyspolku: katettu hyvin
- Maankäyttösektorin nettonielu: etenemisen arvio suhteessa 2035 tavoitteeseen jää hämäräksi

3. Indikaattoreita analyysien tueksi

- Vuosikertomus nojaa hyvin päästöjä ja nieluja koskevaan tietoon
- Yksittäisten toimien edistyminen: auttaisiko täydentävien indikaattoreiden käyttö (sähköautojen määrän kehitys, lämmitystaparemonttien määrä, lämmityksen ja sähkön tuotannon fossiiliset osuudet, päästöintensiteetti per BKT sekä metsäkadon ja maankäytön muutosten kehitykset)

SUOMEN ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate Change Panel

4. Vähähiilitiekarttojen merkityksen analyysi puuttuu

- Merkittävä ilmastopolitiikan innovaatio: toimijat tiiviimmin mukaan ilmastotoimiin
- Toimijat, julkinen valta & vuorovaikutus: keskustelu taloudellisista ja muista ehdoista, joita tarvitaan, että hiilineutraaliustavoitteet voidaan toteuttaa

5. Ilmastopolitiikka, talous ja talouspolitiikka: hyvä avaus

- Ilmastopolitiikka: investointien ja kilpailukyvyn lähde
- Ilmasto-, elinkeino- ja talouspolitiikka nivoutuvat yhteen yhtä tiukemmin
- Keskustelu Suomen kädenjäljestä kannattaisi liittää tähän kontekstiin

6. Suomesta vahvempi globaali toimija

- Ilmastopolitiikka uuteen vaiheeseen: kun omat päästöt vähenevät, Suomen toimille globaalien päästöjen vähentämiseksi suurempi rooli
- Ajatus: erityisteema seuraavaan ilmastovuosikertomukseen - lähialueet (Venäjä & arktinen) ja kehitysyhteistyö

Muita ehdotuksia

7. Tietopohja helpommin saataville

- Raskas ponnistus ympäristöministeriölle
- Tilastointi ja raportointi: eivät kaikin osin palvele vuosikertomusta eikä muutoinkaan ilmastopolitiikan seurantaa
- Ehdotus: Ympäristöministeriö, Tilastokeskus, Syke, Luke ja muut kasvihuonekaasutilastoja kokoavat tahot koordinoivat yhteiset tiedontuottamisen ja raportoinnin periaatteet

8. Hallitukselta viesti kansalaisille

- Ilmastopaneeli uudistaa viime vuotisen ehdotuksensa – suora viesti hallitukselta tarvitaan

SUOMEN
ILMASTOPANEELI
The Finnish Climate
Change Panel